

Andai Ernőné Kislányként

Ez én vagyok olyan két-három éves koromban, azaz 1920-ban vagy 1921-ben készült a kép.

A háború alatt édesapám mozgópostás volt -- úgy hívták azt, aki a vonattal jött-ment --, és hosszabb ideig megtelepedett Marosvásárhelyen. És kapott egy szolgálati lakást, ahol nagyon tisztességes körülmények között laktak. Valami étkezőhelyiségben összejöttek, többen voltak magyar katonatisztek, és ott este ettek meg iszogattak. De lakni egyedül laktak a szüleim. Anyám

nem ment el dolgozni, nem is lehetett. Sütött, főzött, ha volt miből. Mindig talált valami olvasási alkalmat, mindig talált valamit, amit lehetett olvasni. Olvasott. És ott volt a többi tiszt felesége is. Én majdnem ott születtem. Végül aztán Kassán születtem meg 1918-ban. Háború volt és élelmiszerhiány, úgyhogy édesanyám hazament szülni a szüleihez.

Én három és fél éves koromban orvul megtanultam olvasni, nem mondtam meg senkinek. Rengeteg mindenféle volt nálunk. Azok az újságok és folyóiratok, amiket nem vettek át az előfizetők, visszamentek a postára, így édesapám garmadával hozta haza a finom olvasnivalót. Engem idegesített, hogy ezzel nem tudok mit kezdeni, úgyhogy amikor sétálni voltunk, kérdezgettem, mi milyen betű, és kezdtem szépen összerakni. Hozta apukám „Az Est” nevű bulvárlapot [„Az Est”: 1910–1939 között megjelenő politikai napilap, délutáni lap, kiadója Miklós Andor; 1919-től az Est-lapok – „Az Est”, „Pesti Napló”, „Magyarország” – egyike. – A szerk.], azt is olvastam elsőtől az utolsó betűig. Amikor négy és fél éves lehettem, mondtam, én tudok olvasni. „Jó” – mondták. „De tényleg tudok olvasni. Bebizonyítsam?” „Mutasd.” „Ez Az Est.” „Jó, hát tudod, hogy ez Az Est.” „Igen?” – mondtam én és fellapoztam. „Baltával feldarabolta vadházastársát.” A szüleim egymásra néztek, khm, mondták, aha. És erre eldugták „Az Est”-et. Akkor a telefonkönyvet olvastam. Apám megsajnálta engem, azt mondta, „Ne kínlódjál, én hozok neked könyvet, hogy olvassál”. És elhozta nekem Geréb Józseftől az „Olympos” című görög regéket [Geréb József: Olympos, görög-római mythologia, Budapest, 1898. – A szerk.]. És én mint az őrült elkezdtem olvasni, és olvasok a mai napig.